

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.
PALMA DE MALLORCA

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol
Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Al-
cover, Plassa del Palau, 2.A Palma: Llibreria d'En Guasp,
Morey, 6.—Taller d'encuaderna-
cions d' En Francesc Ferrer,
Sta. Eulària, 25.—Llibreria Er-
nest Frau, Brosa.—Llibreria
d'Alomar i Fontdevila, Brossa.

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes an es qui s'ho guany

Ventim

S'«Obreretxo Balear» brama qui bra-
ma contra Deu

1

Sa pesta infernal de s'ensenyansa laica

Dia 4 d'abril posà un des brams barrufetencs des seu compare infernal, s'indecentíssim i desvergonyidíssim *Motín* de Madrid en defensa de s'ensenyansa laica, negant lo que és més clar que sa llum, lo que sab tothom, que a França tal ensenyansa del dimoni ha duit un augment horrorós d'alots criminals, que es mateixos revolucionaris que los queda gens de seny, n'están empegueïts i aborronats.—Sobre Bèlgica diu aquell noningú del *Motín* que's donà el cas de que dins ses presons una vegada hi havia 170 presos de sa regió flamenca, que és casi tota catòlica, i just 100 de sa regió de llengo francesa, a on hi ha molt d'element revolucionari. Lo que calla *El Motín* amb vil polissonada, que sa regió flamenca de Bèlgica, és casi tot Bèlgica i que sa regió de llengo francesa es ben petita. Sa raó de *El Motín* seria forta si ell pogués provar que hi hagués a Bèlgica a recta proporció un tant per cent de criminals, degudament educats en doctrina cristiana, més gros que no d'educats laicament, sense doctrina cristiana. Pero ¿ha fet res d'això *El Motín*? ¿Què ha d'haver fet es gran noningú! Lo que diu que a Alemanya amb tot i haver-hi s'ensenyansa *confessional*, hi resulta un tant per cent d'acurats de diferents crims més gros que no a França.—Prescindint de si és ver lo que diu *El Motín*, que ment sempre com un canalla en tractar-se de religió, contestam noltros que això que diu aqueix paperot infame prova ben poc, per les següents raons: 1.ª Perque no és ver que tota s'ensenyansa a Alemanya sia *confessional*, vui dir, sia *cristiana* de ver. A Alemanya hi ha moltes *confessions*, moltes *sectes*, moltes de branques protestants, totes ben manxoles en punt a *ensenyansa de Doctrina*, tant que casi no's pot contar com *ensenyansa cristiana*, tota vegada que es protestants no están obligats a creure res més que la Sagrada Escripura, entesa així com a cada un li dona la reial gana; de manera que doctrina *cristiana protestant* no's pot dir que n'hi haja perque cada protestant creu lo que vol i no pus. Per lo mateix ja hem de descontar de s'ensenyansa *cristiana* casi tota sa que se dona a ses escoles protestants, que son la majoria d'Alemanya, perque sa majoria son protestants.—2.ª Ademés d'aqueixa minva que hi ha que fer de s'ensenyansa *cristiana*, pertoca fer n'hi una altra casi tan grossa, i és s'ensenyansa que donen ses escoles des socialistes, que allà son un parei de milions, i llavò es col·legis i escoles particulars d'ets incréduls i anti-religiosos que son també una partida grossa. De manera que s'ensenyansa *cristiana* que reialment se dona a Alemanya casi queda reduïda a sa que hi donen es catòlics, que son desgraciadament una minoria. Per lo mateix es una solemne mentida que s'ensenyansa que's dona a Alemanya sia religiosa de ver, sia cristiana de bon de veres: ho és una part, no la més grossa; ho és just una part relativament petita. Una altra cosa hauria de provar *El Motín* per baldar s'ensenyansa religiosa, i és que a

Alemanya hi hagués un tant per cent de criminals més gros altre temps que no hi havia ensenyansa laica o irreligiosa, que no ara que n'hi ha. ¿Ha provat res d'això *El Motín*? ¿Què ha d'haver provat es gran polissó!—I acaba es seu roi de barbaridats amb sa més grossa de totes, dient que «tots o s'immensa majoria des criminals se confessen i combreguen i son molts pocs es qui abans de pujar an es patíbul no arretglin comptes amb Deu». ¡I posa això com una prova de que s'ensenyansa religiosa es dolenta i sa laica la mar de bona! ¿Ah idò? ¿De manera que tots o s'immensa majoria de criminals se confessen i combreguen? ¿Quant? ¿Quant les sentencien a mort o abans de posar-los la Justicia ses mans damunt, mentres fan de criminals? Així com ho diu *El Motín*, resulta que «tots o s'immensa majoria des criminals» son gent que sa confessen i combreguen! ¿S'és vista calumnia més infame i canallença? Ment tan alt com és *El Motín* dient això! Es una solemne mentida que «tots o s'immensa majoria de criminals, se confessen i combreguen» mentres fan de criminals. «Se confessen i combreguen» quant se veuen sentenciats a mort, quant entren en reflexió. Es evident de tota evidència que no n'hi hauria cap an el mon de criminal si tothom se confessàs i combregàs amb sa netetat de cor que pertoca. Si n'hi ha de criminals, és perque o no's confessen ni combreguen o perque se confessen malament i no combreguen així com Deu mana. No, no hi ha hagut, ni hi ha ni hi haurà mai an el mon cap de remei tan fort i tan radical i tan valent contra tot crim com és sa confessió i la comunió: són es remeis que ha posats Deu per curar tots els mals, desordes i desgavells del mon. Si encara n'hi ha de mals i desordes i desgavells damunt la terra després de denou sigles de catolicisme, no's pert per sa confessió ni per la comunió, sino p'ets homos, que no mos n'aprofitam així com Deu té manat que mos n'aprofitem. ¿E-hu sent es gran noningú de s'Obreretxo Balear i s'infame *Motín*, explosió flatulenta d'En Barrufet?

2

Fa sa rabieta i potadetes

S'«Obreretxo» está furiós contra es Patronat Obrer del P. Vives, perque veu que de cada dia cobra forsa, i ells, es socialistes, la perden. Basta recordar que ells han haguda de tancar s'escola laica que tenien, perque es mestre se cansà de veure-hi córrer ses rates, perque ets al·lots des socialistes corrien per altres bandes.

Idò es socialistes se veu que van de rota-batuda i el dimoni les se'n du com veuen que ets obrers acudeixen a prendre cobri an es Patronat; per això s'«Obreretxo» no s'atura de tirar llamps i pestes contra es Patronat. Se comprèn que hu fassa així; sempre an es farsants les ha sabut greu que les destapin sa farsa i que les prenguin sa parroquia.

3

Sa guerra del Marroc i es socialistes

Que sa guerra del Marroc és un mal per Espanya, tothom que té una mica de seny, e-hu veu i hu confessa i hu llaumenta i qualque cosa més. Es bo de veure que aqueixa guerra es un mal gros per l'Espanya; lo que no és tan bo de veure és es remei. I es qui hi

fan es paper més trist i més ridícul en tot això de sa guerra del Marroc, són es socialistes, que, abans de comensar tal guerra, se passaren més de mig-any jurant i perjurant que ells aturarien que comensàs tal guerra, perque, s'hi provaven de comensar-la, ells farien un alsament dins tot Espanya, i tomarien es Govern i sa Monarquia i hu tomarien tot. I efectivament comensà sa guerra, i fa més d'un any que n'hi ha; pero lo que no hi ha hagut encara ni senyes, és s'alsament des socialistes ni han donada cap passa per tomar es Govern ni sa Monarquia. ¡Bons están ells per tomar ets altres si les vé tan just tan just porer-se aguantar en sa seua posició falsíssima, sense alè per apagar un llum! I aquí los teniu an es *formidables* socialistes esqueinant contra sa guerra, dient-ne la mala-pès-sima, pero just fan navegar sa llengo i res pus que sa llengo contra tal guerra. I si les treis de sa xètxera an es socialistes, ja no serveixen per res pus, en no esser per menjar i fer navegar l'ungla per tot allà on e-hi haja res que pelar.

I es un gust sentir-los dir barbaridats sobre sa guerra. S'altre dia un d'ets escrigadoretos més pastanagues de s'«Obreretxo Balear» arribà a s'extrem de dir que a sa guerra del Marroc no hi ha més que es pobres.—¿I ets oficials? i es Majors de Capitans en amunt? ¿De manera que allà no hi ha més que soldats rasos? ¿no hi ha Majors? ¿E-hu veis com aqueis socialistes menten com l'ànima de Judes? ¡Menten per sistema com el Dimoni, pare de tots ells!

Aqueix escrigadoretxo que dèiem, s'atansà a estampar sa faresta mentida de que an es sigle XII, «an es qui lletgien cap llibre, an es qui descubrien cap ciencia, les treien ets uis, i les feien morir de mala mort davant tot es poble».—¡Quina mentidassa, Senyor! ¿I a on era que's feia res d'això, o escrigadoretxo de la buina? ¡Veiam, gran tarambana, citau noms i armes! ¿A on ni quant feren res d'això durant es sigle XII ni en cap sigle de fe cristiana? ¡Mentiu! ¡gran noningú, mentiu!

4

S'«Obreretxo Balear» contra capellans, frares i monges

Posa s'altre dissapte un articletxo baix des títol: *Lo que tuda, lo que mal gasta Espanya en capellans, frares i monges*. Suposa es paperot socialista que s'Estat espanyol dona cada any 41.016.953 pessetes sense cap raó ni motiu a capellans, frares i monges. Es una solemne mentida que s'Estat don res d'això que no hu dega; s'Estat no fa més que tornar a l'Esglesia una part d'ets interessos que prodririen es bens que va prendre a l'Esglesia. De manera que s'Estat, pagant lo que paga per Culte i Clero no fa més que pagar una part petita de lo que deu a l'Esglesia, de lo que va prendre a l'Esglesia, i que era tant de l'Esglesia com és des socialistes es capell o sa roba que duen, suposant que no van vestits de coses robades.—¿Que s'Estat dona per sostenir es Seminaris?—Té que haver de donar perque va prendre es bens amb que es Seminaris se sostenen. No hagués tocats aquells bens, i ara no hauria de donar per tal concepte.—¿Que s'Estat dona per sostenir es Convents de Monges? Només és de ses Monges tancades, i es perque los va prendre es bens amb

que se sostenen s'escolà, es capellà alguns convents ses *cantadores*. ¿Per que idò s'Estat se'n anà a prendre aquells bens? Si no los hagués presos, ara no hauria de pagar lo que paga. Que torni aquells bens, i no haurà de pagar pus.—¿Que s'Estat sostén es Convents de Frares?—Uep, *Obreretxo* de la guitza! S'Estat no sostén més que aquells Convents que sostenen *Missions* a Africa a ses possessions que Espanya hi té, perque aquelles *Missions* son un servici *nacional*; gracies a elles s'hi conserva es domini i s'influencia d'Espanya. De manera que en tot això s'Estat no fa més que pagar un servici nacional que aquells convents presten a l'Espanya amb aquelles *Missions*.

I posat es paperingo socialistengo a dir mentides, ja no li vé a un raig; per això diu que ademés d'ets Arquebisbes de Toledo, Valencia, Sevilla, Santiago, Granada, Burgos, Tarragona, Valladolid i Saragossa i ademés des Bisbe de Madrid, Alcalá i Barcelona, hi ha xeixanta tres Bisbes dins Espanya. ¡Quina altra mentidassa! ¿I a on son tants de Bisbes? Sab tothom, si hu vol sebre, que, fora des que hem anomenats, no hi ha més Bisbes que es de Almeria, Avila, Badajoz, Canarias, Cuenca, Girona, Osca, Jaen, Leon, Lleida, Lugo, Mallorca, Orense, Oviedo, Palencia, Pamplona, Salamanca, Santander, Segovia, Terol, Zamora, Astorga, Calahorra, Ciutat Real, Coria, Guadix, Jaca, Menorca, Mondoñedo, Oriola, Osma, Placencia, Segorb, Sigüenza, Tarassona, Tortosa, Tuy, Urgells Vich i Victoria. De manera que només hi ha 44 Bisbes fora d'ets Arquebisbes i es Bisbes de Madrid i Barcelona. ¡I es paperingo socialistengo diu que son 63! ¡En suposa 19 més que no n'hi ha! ¡i tot amb so... *piadós* fi de que sia més gros es llait de Culte i Clero! ¿E-hu veis com aqueis anti-clericals menten per sistema i amb sa major desvergonya del mon? ¿Que mereixen uns noninguns d'aquesta casta?

I llavò n'entaferra una altra de mentida beu garrafal! Suposa que es Bisbes, canonges, Rectors i demés esglesiàstics que tenen assignació de s'Estat, cobren sencera tal assignació, essent així que an es que tenen manco de 1500 pessetes d'assignació cada any, les desconten es 5 per 100; an es qui en tenen 1500 les lleven es deu per 100; an es qui en tenen de 1501 fins a 2500 les desconten es 12 per 100; an es qui en tenen de 2501 fins a 5000, les desconten es 14 per 100; an es que en tenen de 5001 a 7500, les desconten es 16 per 100; an es qui en tenen de 7501 fins a 12500, les desconten es 18 per 100; i an es qui en tenen més de 12500 les desconten es 20 per 100.

I tots aqueis descomptes puguen tant, que juntament amb altres minves que fa s'Estat an es Culte i Clero, no son 41.016.953 pessetes lo que s'Estat entrega cada any per Culte i Clero, sino just trenta tres milions! De manera que s'Estat n'hi ascapsa vuit de milions a l'Esglesia, essent així que això que li dona, no és cap do, sino es pagament d'un deute, es pagament d'una part

1 ¡Ah cap de tronxo d'escrigadoretxo! ¿Vol dir a Alcalá hi ha un Bisbe? I ¿de quant ensà? ¿Vol dir no estau enterat que entre Madrid i Alcalá no hi ha més que un Bisbe, que s'anomena de Madrid-Alcalá? ¡I vos suposau que són dos! Així son totes ses coses que vos matgen cau sobre Religió: mentides, mentides, mentides! Són ses armes des canalles.

d'ets interessos que produïrien es bens que s'Estat va prendre a l'Esglesia!

¿Que hi deis an això escrigadoretos botetxos de s'Obretxo Balear? ¿Que hi heu de dir, grans carronyes encarronyats?

¿I sortir-mos llavò amb que s'Estat ademés des coranta un milió que consigna per *Culte i Clero* dins es Presupost de Gracia i Justicia, consigna altres candidats per lo mateix dins es presupost des Ministeris d'Instrucció Pública i Belles Arts, Estat i Guerra? Veiam! ¿quines son aqueixes candidats? ¿Digau-ho quines són, i veureu quin tapa-morros vos plantificam, grans polissardos, sensa gota d'allò que no'n venen a plassa! ¿Com-es-vernedísim!

Besequit

¿Voleu no esser tan toixarrut?

Per un escrigadoretxo parlam que's d'assapte del Ram sortí damunt es setmanari *Pueblo de Andraitx* a entaferrar cabollades i blasfèmies sensa to ni so ni cavallera porta.

Ventaquí unes quantes per mostra.

1. Comensa per defiar qualsevol a que li diga si ha vist en la vida cap emigrant a Bones Aires ni a Cuba que sia entrat mai dins cap esglesia.—Lo que's diu tots es qui no som estats mai a Bones Aires ni a Cuba, ès ben segur que no hi hem vist cap emigrant ni no-emigrant que hi entrás dins cap esglesia; pero ¿això vol dir que no n'hi entrin d'emigrants dins ses esglesies d'allà? ¿Que ha de voler dir! Lo que sí no mos extranyaria que es toixarrut que escriu això, no n'hi hagués vist entrar cap mai, perque ès ben segur que s'hi deu arrambar ben poc devers ses esglesies, i naturalment no hi veurà entrar negú, ni emigrant ni no-emigrant. Que n'hi entren d'emigrants dins ses esglesies de Bones Aires i de Cuba, ho sabem per molts d'ells que mos han contat meixanta vegades de com anaven a Missa i a altres funcions d'esglesia; i llavò hu sabem des capellans mallorquins que s'han passats anys i més anys an aquelles antigues colonies d'Espanya precisament per exercir es seu Ministeri Sagrat com a Rectors o Vicaris o Predicadors an aquelles esglesies a on acudíen i acudeixen encara centenars d'emigrants. Pero, a lo que veig, aqueix toixarrut d'Andratx se deu figurar que aquí a Mallorca tots mos mamam es dit i que mos poren donar figures per lleternes i fer-mos creure que ets ases volen.

2. I darrera aqueixa cabollada enfloca es toixarrut d'Andratx una blasfèmia, dient: «¿A on treu cap entrar dins l'esglesia a donar gracies a Deu d'aquesta vida tan perra? Tampoc no hem d'esser pobres ni idiotes!»—De manera que Deu no mereix que li donem gracies d'aqueixa vida que mos doná i mos conserva? ¿Tal volta en té la culpa Deu si aquesta vida es perra, si ès dolenta? Si, germanet toixarrudot d'Andratx, sa vida ès un do de Deu inefablement bo en sí mateix; lo dolent que té, le hi posam noltros amb ses nostres passes mal-donades, amb ses nostres minves i dolentíes. Sí, tot lo dolent que té la vida an aqueix mon, se deu an es pecat; si no hi hagués pecats damunt la terra, sa vida humana seria un cel en la terra. Si vos jo toixarrudot d'Andratx! tenguésseu brot de fe o de sentit comú, e-hu veuríeu ben clar a tot això; pero com duis unes uieres de fuia de *figuera de moro*, naturalment que no hi veis gota, i pegau aqueixes travelades, i es vostros genois llavò se'n duen ses tornes. ¿M'enteneu?

3. I segueix es toixarrut d'Andratx blasfemant i dient que «comprèn que es rics, i es qui gaudeixen, es qui heretaren ses lladroneries de sos pares», «es farts» «siguen relligiosos», perque

«han de estar agraïts a la Providencia»; pero es pobres «¿que tenen que agraïrli a la Providencia?» a Deu? «¿que li han d'agraïr?» aquesta vida? «¿En no esser que le hi hagen d'agraïr per que los ho lleu, quant més prest, millor?»—¿No ès ver que difícilment se poren dir més blasfèmies i més barbaritats amb més poques paraules? ¿De manera que Deu només favoreix es rics, es lladres! ¿De manera que Deu res fa p'es pobres! ¿De manera que es pobres no tenen res que agraïr-li a Deu! ¿O gran toixarrut d'escrigadoretxo andritxol! ¿Bé se veu que no sou capaç de donar passa que no pegueu de genois! ¿Dir lo que deis de Deu, es negar s'existència de Deu! ¿Un Deu que només favorís es rics i es lladres i que no fés res p'es pobres, seria un mostro, un déspota, un tirà, no seria Deu. Deu o no existeix o té que esser infinitament bo, infinitament just, condemnador i castigador omnipotent de tota iniquitat, premiador de tota obra bona, vida, agombol, conort i ampar de tota ànima justa! ¿Sí, gran toixarrudot d'Andratx! ¿No son més que un carrerany de blasfèmies horrendes tot això que deis!

¿Que es pobres no tenen res que agraïr a Deu? ¿Quina mentidassa! ¿quina blasfèmia! Deu ès sa rel i sa font i s'autor de tot bé! ¿Tota cosa bona vé de Deu! Sa vida ès un do de Deu; sa salut ès un do de Deu. ¿Qui més que Deu dona i lleva sa vida i sa salut? ¿No gaudeixen es pobres de vida i de salut? ¿Qui les ho dona i les ho conserva més que Deu? ¿No tenen es pobres còs i ànima i cinc sentits i tres potencies, que son altres tants de dons de Deu? Per lo mateix tenen que agraïr-los a Deu! Amb una paraula, tota quanta cosa bona tenen es pobres, i ès ben cert que en tenen moltes, totes les han rebudes de sa mà de Deu, totes les tenen que agraïr a Deu! ¿Tal volta sa vida de tota persona no representa una cadena sens fi de beneficis d'orde temporal i d'orde espiritual que Deu ha fets an aquella persona? ¿I ¿que'n direm de s'orde sobrenatural? ¿Qui no sab que Deu mos ha posats an aquest mon, a tots, rics i pobres, per que hi poguem guanyar al cel, per que hi poguem guanyar una corona i un trono, no de quatre dies com ses corones i es tronos del mon, que la mort los pren, sino un trono i una corona que durarán tant com Deu serà Deu, per tota una eternitat? I per que noltros mos poguem guanyar aqueix trono etern i aqueixa corona eterna del cel, desde que neixem fins que mos morim, no s'atura Deu de donar-mos totes quantes de gracies necessitam per conseguir aquest últim fi nostros. Per que el poguem conseguir, per que poguem tots esser reis eternament amb Ell an el cel, se va fer homo i doná sa seua vida pes noltros, va morir a una creu, i amb això mos conseguí totes ses gracies que hem mester per porer guanyar el cel, l'eterna gloria, que no ha d'acabar mai per mai. ¿Tot això ha fet Deu p'es pobres i p'es rics, tot això no s'atura mai Deu de fer per pobres i per rics! ¿I aqueix toixarrudot d'Andratx suposa que Deu no ha fet ni fa res p'es pobres, sino just p'es rics, p'es lladres! ¿O Deu meu! ¿perdanau-lo que no sab que's diu ni que's matgenca! ¿O bona gent d'Andratx! ¿mirau si l'aglapiu an aqueix noningú que ha deshonorat es vostro poble amb aquesta vomitada de blasfèmies, i posau-li un morral a fi de que no blasfem ni fassa pus de ca rabiós, i an es mateix temps comanau-lo a Deu per que còbriga una mica de seny, sols que veja es paper tristíssim i ridiculíssim que fa davant tot Mallorca amb aqueix forfolons de blasfèmies, arrieses i barbaritats que ha gosat entaferrar.

4. Una altre raig de blasfèmies des toixarrut d'Andratx: nega que el Bon Jesús sia Deu, i diu que son «es filosos i es naturalistes» que neguen que

el Bon Jesús! siga Deu. —No vos enten mal «filosos» ni mal «naturalistes», gran virollenc! Es una mentidassa fenomenal venir-vos-ne a dir que «es filosos i naturalistes» neguen sa divinitat de Cristo. Haguésseu dit que n'hi ha que la neguen, hauríeu dit ver. Sí, n'hi ha que la neguen; pero ès perque son tan esguerrats com vos. I aqueix «filosos i naturalistes» que neguen que Cristo sia Deu, son una minoria entre «es filosos i es naturalistes»; es que sempre hi ha d'haver cabres coixes i euveies ronyoses. ¿Sí, gran toixarrut d'Andratx! «es filosos i naturalistes» que neguen sa Divinitat de Cristo, ès que van fuits de cap, van calats per aigo, no toquen pilota: s'història des denou sigles de cristianisme los fa mentiders: s'existència des cristianisme, sa vida de l'Esglesia Catòlica a través de denou sigles, sempre forta, sempre valenta, sempre surant damunt tots es seu contraris, que hu son estats casi sempre i hu son encara es més poderosos del mon; sa vida des Catolicisme, de l'Esglesia Catòlica, ès sa prova més evident i més incontrastable de que el Bon Jesús ès Deu. No hi va cap homo que només sia homo, no hi va negú més que Deu a fer i a sostenir una institució com l'Esglesia Catòlica, que desafia es sigles i tots es Poders de la terra. ¿E-hu senti, gran toixarrut d'Andratx?

5. Bomba final de s'andritxol cap de gri: diu que sa Revolució francesa de sa derreria des sigle XVIII va esser un eco, una «repercussió» des crit, de ses ensenyances del Bon Jesús contra «ses lleis despotiques i inicues que aclorellaven es poble».—Mirau que aqueix andritxol ès de lo més cèlebre! ¿Així mateix se'n necessita molt de toix i de desenfreiment per fer es revolucionaris francesos sogueus i deixebles del Bon Jesús! ¿Qui no sab que no eren més que una tralçada d'ateus, de criminals contra Deu i s'humanitat, una vomitada de l'infèrn damunt la terra, ets inimics més furiosos i més acorats de l'Esglesia Catòlica i de tot lo que fés olor del Bon Jesús? ¿I aqueix toixarrut d'Andratx se'n vé a suposar-les-mos uns ecos, una «repercussió» de sa paraula del Bon Jesús, de ses ensenyances del Bon Jesús! ¿Se veu així mateix que devers Andratx se'n hi fan de....nonens ben carabassencs! Deu se'n apiat! Amèn!

Altre pic Mes-re Bi-l de la Mel «alies» Alomar!

Aquesta vegada surt a esqueinar dalt es paperot de Sóller *El Pueblo*, que l'escriu aquell Mestre de s'Escola Laica que'l varen haver de treure amb caixes destremades de s'Escola d'Esportes, que, segons la *Gaceta de Madrid*, la va tenir de mal just una partida d'anys i s'era afixat dins es *Magisteri Nacional*, no p'es portal de sa Lei, sino per sa trapa des lladres. Idò damunt aqueix paperot mos surt Mestre Biel de la Mel, *alies* Alomar, fet un Nero, que's veu que esclafaria un re amb ses dents, contra ets *Al lots Exploradors (Boy-scouts)*, i tot perque no son anats a ell ni a un altre betzol com ell per fer-se *futuristes*, missatges d'En Barrufet alaqueos de Satanás i llocífers... *sevillans*, com e-hu ès Mestre Biel. Tot es mal d'ets *Al lots Exploradors* està en que no s'empegueixen d'esser cristians, perque van a missa, perque tenen per *Conseier* un capellà, perque se diuen «Federació-Deportiva-Catòlica-Mallorquina». Uns *al lots* així ¿com poren agradar ni fer gens de gracia ni entrar per s'ui dret a Mestre Biel? Fossen un flotó de mal-criats, que flastomassen i renegassen com a carreters, que insultassen es capellans, que no s'acostassen per res mai a l'Esglesia, que se vanagloriassen de fer guerra a Deu i a tota casa bona, digna i decent,—a-les-hores Mestre Biel de la Mel los tendria per uns héroes, mereixedors de tota alabansa, dignes d'una corona! Si fessen tot aquest carrerany

de noningunades i d'indecencies, serien per Mestre Biel progressius, il·lustrats, una esperansa, una gloria, sa salvació del mon.

LA AURORA envia s'enhonorabona més coral an ets *Al lots Exploradors* per haver merescut tal atac, tal envestida de Mestre Biel de la Mel *alies* Alomar. Pobres d'ells si Mestre Biel les alabàs o en parlàs bé! ¿Sortats ells mentres Mestre Biel en parli malament, i les despar bala rasa. No feren ses bales de Mestre Biel, i es seus vituperis son glories. ¿Que's potesperar d'un malanat inimic de Deu, d'un Lucifer *sevillà* com Mestre Biel? ¿Deixau-lo cantar, amables i etxerevits *Al lots Exploradors*, an aquest aucell de mal averany, que no s'atura de fer galls i que no serveix per cantar en-lloc més que amb En Banyeta-Verda i ponxit per sa moca a sa forca d'aquest!

Lo que mos ha fetes més riaies d'aqueix raig de fel sofregida que Mestre Biel acaba de llansar contra ets *Al lots Exploradors*, son dues coses: 1.ª que diu que «un jurament els-e lliga amb obediencia directa an es servici del Papa com es jesuïtes»; i 2.ª que no li agrada gota es vestit que duen ni es demble.

¿I d'on vos heu tret jo mestre Bieló! que aqueix *Al lots-Exploradors* fan cap «jurament» d'«obediencia directa» an el Papa «com es jesuïtes»? Veiam! ¿com e-hu sabeu que fan tal «jurament»? An es seus *Estatuts*, públics, aprovats de ses Autoritats corresponents, no se'n resa de tal «jurament»; no hi figura més que «sa promesa» formal que presten de «cumplir es seus devers envers de l'Esglesia Catòlica i de s'Autoritat de sa Nació, amar la Patria, esser-li útils sempre i respectar ses lleis». Això ès lo que «prometen» aqueix *Al lots*. ¿Que hi pot tenir que dir cap persona decent? Que tal promesa no agrat a Mestre Biel, e-hu comprenem perfectament. Lo que ès cert que Mestre Biel ha faltat a sa veritat atribuïnt an ets *Al lots Exploradors* un «jurament» que no consta en-lloc que'l prestin. Això de faltat a sa veritat es sa nota característica des missatges d'En Barrufet com Mestre Biel.

Lo altre que també mos ha fetes moltes de riaies, ès que tampoc no li agrada gota a Mestre Bialeto es vestit que duen ets *Al lots-Exploradors*, ni que caminin tan generosos i formats militarment amb tambors i una bandera davant, i que vagen amb aquells calsonets curts mostrant es genois i amb aquella bossa que duen a s'esquena. Idò bé, Mestre Bielingo, així van, poc sá poc llá, ets al lots i al lotes de ses escoles d'Alemania i Suïssa, quant fan cap eixida p'es boscs immensos que hi ha per ailá i per ses muntanyes i cucuies sens fi que embel·leixen aquells paratges. Idò sí, Mestre Bialeto! per Alemanía i per Suïssa ets al lots de ses escoles, amb sos seus Mestres respectius, vestits també per l'estil, i altres sociadats d'al lotells que ja no van escola, fan desiara, especialment es diumenges, aqueixes eixides pes boscs i muntanyes, i s'hi espitxen formats militarment, amb tambors i banderes davant, tots amb calsonets curts, mostrant ets genois, amb so bossot a s'esquena, que li diuen *Rucksack* (sac-de-darrera), amb un capell de faió, de suro o d'altra mestrança, amb un garrot consemblant a ses corretjades des llauradors mallorquins, pero sensa llendera, com se suposa. De manora que es nostros *Al lots-Exploradors* van, poc sá poc llá, com sa *jovenea expedicionaria o excursionista* d'Alemania i Suïssa i amb sos mateixos arreus de vestuari i demés carro-portal. I ets *Al lots-Exploradors* d'Inglaterra van també per l'estil. ¿Si precisament això des *Boy-Scouts* ès una cosa que comensá a Inglaterra i d'allà s'ès extesa per casi totes ses nacions,

De manera que lo que vos jo Mes-

tre Bielingo! criticau tan an ets *Al lots-Exploradors* de Mallorca, ès lo que se fa a Suïssa, a Alemanya, a Inglaterra! De manera que no hu criticau en nom des progrés ni de s'avens ni de s'il·lustració ni de sa civilització, sino en nom de sa carronyaria d'En Barrufet. Si, ja fa anys que sa vostra betzoleria vos ha duit an es paper ridiculíssim de saig major de Satanás. Si, sou devallat tant i tant com escriptor que casi ja no sabeu fer més que crides p'En Barrufet, això ès, blasfemar, combatre Deu, l'Església, sa Relligió, defensar es blasfems, es mal-parlants, ets assassins, es criminals, es lladres, ets incendiariis, tots es malfactors de sa Revolució. I, naturalment, una feina tan baixa i tan oiosa i tan indigna, vos ha aixugat casi de tot es suc de cervell; i ja hu crec que ara sa vostra pipa no tira; està plena de tur anti-clerical, que ès un tur verinós i empestador. Per això vos no'n sabeu res de Suïssa ni d'Alemanya ni d'Inglaterra ni fins i tot de França; només coneixeu sa merda-canería barrufetenca de França i de qualque altra banda. De ses coses bones de ses nacions civilisades fins i tot de França, no'n sabeu res; en sabeu tan poc com es darrer porqueret de Mallorca. An això vos ha duit es vostre futurisme ateu, blasfem, esveuvat, estantís, nial, Per això no sou més que un esperit atrassat i sense búxola; pe això sou un d'ets escriptors d'Espanya que anau més enrrera de cualcador, tan enrrera que anau aixecat damunt es rabassell de sa coa des ruc magrel'lo i envoltat de mosques a on vos fa cualcar. En Barrufet per més burla i afronta.

*Això ès sa paga que vos dona d'esser saig seu an aqueix mon. I no'n parlem de sa que vos donará a l'altre mon, si no vos convertiu d'hora. Será ferest.

I ara jo bons *Al lots-Exploradors*, amics nostros estimadíssims! preniu aquesta de LA AURORA: no'ls vos escolteu gens gens gens a Mestre Biel de la Mel *alies* Alomar, perque ja no'l s'escolta negú a Mallorca ni a fora Mallorca, fora de quatre batzans, pelacanyes i biduins! No'n fassau gens de cas de lo que diga o deix de dir, perque no ès més que una mica de moscart.

¡Tot lo més, arruixau-lo amb una manada d'espart per que no vos molest pus amb sa seua bronidissa barrufetenca! Es lo que feim noltos, sempre que li sentim amollar qualque remeulo demunt cap paperot anti-clerical de Mallorca. Li donam manada d'espart i prou!

¡Re cent mil carretades de cavaions de guitzes de Mestre Biel de la Mel, *alies* Alomar!

«El Rayo» denunciati.

Aquest paperot anarquista sortí disapte fet un dimoni contra sa grandiosa processó de Rogativa que hi hagué a Ciutat amb la Sanc «es día de l'Angel.» Contra aquella manifestació imponentíssima de fe religiosa el *Rayo* se permeté entaferrar un grapat de retxes crtes que volien esser gloses, i no eren més que un raig d'atentats contra ses Muses i es sentit comú i sobre tot contra sa fe de Deu i sa Relligió. Sembla que es Governador Civil ha denunciati a s'Autoritat Judicial tal paperot per aquella partida d'atentats. Bé ha fet el Sr. Governador Civil. *El Rayo* fa temps que necessitava un morral i una singlada forta, com ho ha demostrat moltes de vegades LA AURORA. N'estam seguríssims de que s'Autoritat Judicial aplicará la llei an es paperot anarquista, i li donará lo que s'haja guanyat.

Aquí la gent comersa a fer-li tornes. i a cops i a cosses el feren buidar de per tot, com si fos estat un ca rabiós. I ell que no's poria aturar de repartir galletes a tothom qui veia, ni's poria treure sa mà de bronzo que s'havía posada per pegar més fort an el Bon Jesús, fins que a la fi s'aficà dins una cova, i encara hi ès, pega qui pega damunt una penya amb tota sa forsa, i no s'atura mai de demanar:

—¿Encara no arriba la fi del mon? ¿Encara no arriba la fi del mon?

Es que diuen que fins que el mon finirà, ell ha de pegar amb tota sa forsa damunt aquella penya, i després se'n anirà a fer flamada dins infern per tota una eternidat, si abans no s'ès convertit.

Ah idò? ¡No hagués pegada aquella galtada an el Bon Jesús!

¡Així una altra vegada estaré més alerta a fer navegar ses mans sense seny!

B.

La Verònica i es seu homo.

De la Verònica i es seu homo, *Gamos*, no sols e-hi ha ses cansons que hem posades més amunt, sino que hu conten sense cansons i hi afigen més cosa, com anam a veure. Quant jo era menut, es meus germans més grans m'ho contaven sovint.

Idò conta sa gent véia de Manacor que la Verònica era una doneta tota de Deu. Passa per davant ca-seua el Bon Jesús carregat de la creu cap an el Calvari, i ella surt a veure què ès aquell bogiot.

I me veu el Bon Jesús a's mig d'aquell flotó de llops carnisers, ajopit baix des pes de la creu, coronat d'espines, amb un dogal p'es coll, plena de cops-blaus i d'escopinades la seua santíssima cara, tota brollant de suor...

¿Com no li havia de trencar es cor an aquella santa dona sa vista aborronadora del Bon Jesús? ¿Com no se'n havia de compatir amb tota la seua ànima?

I ¿que fa ella? Se revest de coratge se destira des vel que duia p'es cap, el posa en tres dobles; i, aficant-se dins aquell brogit de gent, se planta davant el Bon Jesús, i li aixuga amb aquell vel sa suor de sa cara així com millor va sebre. I per por que aquelles males ànimes de botxins no n'hi fessen qualcuna, fuig com la bala i s'enfonya dins ca-seua.

Com se veu tota sola, se mira aquell vel, i jo quin esclai que se'n du! M'hi afina a ses tres dobles estampada sa cara del Bon Jesús, tan ben treta com si es primer pintor del mon l'hagués pintada jugant-hi es tot p'es tot.

Com la Verònica havia afinat es seu homo que anava amb s'avalot des qui menaven el Bon Jesús an el Calvari, i cridava amb sos altres darrera darrera, sense mirar lo que li sortia de sa boca, i més perque n'hi havia tants d'altres que hu feien, que no per dolentia de cor;—ella va pensar:

—Si ell se'n ha temut d'això que he fet i no li ès entrat per s'ui dret, ès capaç de moure'm un escàndol, i més si m'hi afina an es vel aqueixes tres cares senyades, que d'altre vent mos porien donar un que sentir si ets escribes i fariseus se'n arribaven a tèmer.

I ¿que fa ella? Agafa un ribell d'aigo, i ja ès partida renta qui renta aquell vel a veure si se'n anirien aquelles tres cares.

I ¿que me'n direu? Ell com més fregava més ben senyades i més llampanants romanien.

Amb això sent es seu homo que se'n entra fent crits i renou; i ella, per que no la trobàs amb sa fusta en ses mans, zas! buida es ribell a un recó des corral.

I heu de creure i pensar que, encara s'aigo no hagué tocat en-terra, com brolla d'allà mateix una parra-calop-blanc, amb tres grans madurs com a castanyes, que feien mengera.

Aquella doneta, bé hu poreu creure,

romangué de pedra davant aquell endiumenjat, no sabia que li passava, i no s'aturava de dir:

—No hi ha remei! ¡Es meu homo'm mata aquest pic! ¡No me'n escap!

S'homo amb això la veu tan trastornada, que no treia fesomia, i ja li diu:

—I ara ¿què ès que tens? ¡Diga-m'ho tot més que depressa!

I sa mesquina no tengué altra remei que cantar clar; va creure que encara lo més avengut era dir-ho tot així com li havia passat; i hu contà tot fil per randa.

Es seu homo, com va veure aquelles tres cares senyades an es vel i aquella parra amb sos tres grans tan grossos i tan madurs an aquell triquet que encara ses vinyes per molt si comensaven a treure qualque fuia, va mudar de vert en blau i digué:

—¡A poc a poc! ¡Això ja no ès cosa de jugar-hi! ¡Aquí hi ha Deu p'es mig!

Ses derrerres que tengué d'anarse'n renyar sa dona! Se va asseure ben assegut perque també li era entrat un trastorn més que regular, i es cap que li cloquetjava a la vela. El pobre no cernia de son cedàs.

A la fi s'aixeca amb una rebel·lada, i diu a sa dona:

—Mira, ¡te mat si dius res a negú de de tot això! ¡Si'n dius ni mitja parauleta, te desxui! ¡Amaga ben amagat aquest vel, i no surtes d'assí dins que jo no torn!

I ¿que fa ell? Cuu es tres grans de calop, i ja ès partit cap an es qui se'n duien el Bon Jesús a enclavar amb tant de bordell.

Al punt els assoleix, i se posa a cridar fent grans manotades i estabetxos, i no s'aturava de dir:

—Deixau-me passar, dic! que n'hi vui fer una que la se té ben guanyada!

Aquelles facinerosos de jueus se pensaven que li voldria enflocar un mal cop an el Bon Jesús o escopir-li a sa cara; i ja hu crec que li feren amples.

A-les-hores *Gamos* s'hi acosta an el Bon Jesús i fent com que voler-li arrabassar sa barba, li posa d'amagat un gra de calop dins sa boca, que le hi refrescà una cosa de no dir.

Seguiren de d'allè cap an el Calvari, i *Gamos* no parava de cridar com un boig per que ets altres no li afinassen la tela i les pogués enganar millor; i al punt ja torna dir:

—Uep! Deixau-me passar, dic! No'm fassen nosa! que n'esbudellaré un amb una cossa, si no'm deixau passar! ¡Es que n'hi vui fer una altra de ben grossa, ben grossa!

—¡Veiam quina li farà! deia la gent, fent-li amples, pero mira qui mira tothom.

I *Gamos* s'hi torna acostar an el Bon Jesús, fent com que tenir una rabia forra mida, li umpl sa cara de dits, com si li hagués encivellat un grandió ventai, pero sense fer-li gens de mal, aturant sa mà abans d'arribar-li, li afica es dits per dins sa barba, com si la hi anàs a agafar per arrabassar-le-hi, i li posa d'amagat un altre gra de calop dins sa boca, i no hu volgueu sebre si el Bon Jesús el trobà ben bo an aquell gra, i si li va caure be ferm amb lo aixuta que tenia sa llengo.

Gamos se decanta, dissimulant es cas, i fent crits i més crits, i no s'aturava de dir:

—Sobre tot, ara li he paupada sa barba, per veure si la hi he d'arrabassar amb una altre aixec, que seré es darrer i es més ferest.

I allà crida qui te crida, fent es bòvol darrera darrera el Bon Jesús, fins que al punt torna dir:

—Uep! Deixau-me passar, dic! Deixau-me passar! que aquesta vegada no se'n escapa d'aqueixes ungles meues aqueixa barba seua! ¡Amb una tirada la hi he d'arrabassar tota, anque el dimoni en pas!

Li tornen fer amples, s'hi arramba de tot an el Bon Jesús, fa com que pe

DE TOTES ERBES

Setmana Santa i Pasco

(Segueix)

§ 3.

Altres tradicions sobre la Mort i Passió

Se'n contaven a forfolons altre temps, que ja se son perdudes molt. I se veu que casi totes les devien haver engirgolades en gloses i codolades per tenir-les més bones de recordar; i aqueixes gloses se comensaren a perdre, i tot lo més se conservá sa sustancia i qualque cansó ensá i enllá, així com aná minvant sa devoció que un temps e-hi havia. Així ès que, quant jo devers l'any 1880 me vaig desxondir a replegar per Manacor tals tradicions, ja només en vaig trobar bossins d'algunes d'aquelles glosades; i ara que he provat de veure si les poria completar, no he trobat negú que sabés lo que'm mancava; i ben pocs han sabut lo que jo vaig replegar fa tants d'anys. Ses tradicions que se contaven sense gloses, les han recordades una mica més, pero just sa sustancia, i no me'n han dita cap de nova ni completades gens les que ja tenia.

Se veu que si no tenc jo la bona sort de fer aquella replega l'any 1880, a l'hora d'ara seria estat ja impossible aglapir casi res.

Suposat tot això, pos aquí lo que llavò vaig porer haver, i just així com e-hu vaig haver. I qui'n sab més, que hu diga.

A.

Sa mà de Malchos

Això se contava molt per Manacor com jo era al·lot pusser.

Idò aqueix *Marcos*, que diu la gent, era un criat de Caifás, que's veu que era un cap esflorat de marca, una ànima de cadafet, que no valia ses baves d'un penjat. Fonc un des qui s'espitxarem a l'Hort de Getsemani

a prendre el Bon Jesús, i va esser es primer que s'atansá a posar-li ses mans damunt; però li sortí malament, perque St. Pere li encivella espasada i li devalla una oreia. I ¿què fa el Bon Jesús? Fa amagar s'espasa a St. Pere i confegeix s'oreia an aquell llocifer, que le hi agrai tirant-s'hi damunt de bell nou amb tots ets altres, i ja el se'n duen a ca-Caifás. Aqueix li demana quina era la seua doctrina; el Bon Jesús li fa de resposta que hu demàn a qualsevol perque ell sempre ha parlat davant Deu i tot lo mon i no s'ès amagat de res mai. Idò bé, aquella mala ànima d'En Malchos, per fer un platet an es seu senyor, conta la gent que's posá una mà de bronzo i hi ecziba galtada an el Bon Jesús ab tota sa forsa. Per això diu sa cansó:

¡Marchos traïdor i dolent!
mà de bronzo t'has posada,
li has pegada una galtada,
que'ls cels han fet sentiment.

Llavò va esser que el Bon Jesús li digué:—Si he parlat malament digués a on! I si no he parlat malament ¿per que me pegues?

—Marchos ¿com ets tan dolent?
¿Qué ès tanta d'ingratiut?
al benefici rebut
correspons tan malament?

¿No som jo que vaig tornar
amb amor i caridat
l'oreia a ton cruel cap
que St. Pere't va tomar?
Creu-me que això ès un pecat
que'm costa dificultat
haver-lo't de perdonar.

I li sortí tort de tot an aquell mansfalagueras d'En Malchos haver pegada aquella galtada tan feresta an el Bon Jesús. Ell, segons conten, encara no la hi hagué pegada, com se posá tot furiós, com un picat d'aranya, aborrandant-se a tot hom que li venia davant, repartint matalofades a dreta i a esquerra amb aquella mà de bronzo.

gar-li grapada a sa barba, i li afica de cop descuit s'altre gra de calop dins sa boca, i llavò se posa a manyuclar-li sa barba com si la hi estirás fort ferm per arrabassar-le-hi, pero anant ben alerta a fer-li gens de mal.

—Sobre tot! va dir. Si que la hi té ben forta an aquesta barba. No res, deixau-me-le-hi fer una estona més, fins que serem dalt el Calvari. Llavò sí que no se'n escarpà de venir dins ses meues arpes aqueixa barba seua.

Mentres tant, el Bon Jesús li havia dit, que només e-hu sentís ell.

—Per aqueix gran benefici, Gamós, que en mi has obrat, tu serás anomenat tres vegades a la Missa. 1

A-les-hores aquell homo, cridant així mateix desira se'n anà decantant decantant d'aquella comitiva, fins que li va estrènyer com un coet cap a ca-seua, i no'l verén pus p'es mig fins des cap d'anys, de por que tenia de que ets escrites i fariseus no n'hi fessen qualquna.

C.

El Dolors de Maria 2

Comensen dient el *Senyor meu Jesucrist.*

I.

La primera espasa de dolor: ès com Maria Santíssima anava an el bon vell Simeòn, que li va dir:—Mare mia estimada, ¿què es això que portau en los brassos? Va dir ella:—El Messies promès en la Lley.—¿Que no sabeu, diu ell que aqueix fill vostro ha d'esser coronat d'una corona d'espines, i ha de portar una creu damunt les seues sacratíssimes espalles?

Maria Santíssima, per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor:

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia,
plena d'amor,
enceneu lo meu cor
de vostron dolor.*

(Això se diu deu vegades, i llavò un Pare-nostro i se fa lo mateix darrera cada Dolor)

II.

La segona espasa de dolor: ès com Maria Santíssima estava en companyia de son Fill. Se va aixecar son Fill del costat de sa Mare, i va dir:—O Mare mia estimada! jo me'n tenc d'anar a morir!—O fill meu dols i amat, daume un abràs d'amor! Se donaren un abràs d'amor de mare a fill i de fill a mare.

Maria Santíssima, per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor.

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia,
plena d'amor,
enceneu lo meu cor
de vostron dolor!*

III.

La tercera espasa de dolor: ès com Maria Santíssima estava tancada, pensant i considerant la gran pena que havia de patir son Deu i Senyor. Al cap d'un instant sent tocar a la porta.—¿Qui és que toca a la porta? El gloriós St. Juan.—¡O mare mia estimada! una nova vos port! He vist vostron Fill per les plasses i carrers de Jerusalem,

1 Naturalment que el poble no diu an-e quin endret de la Missa anomenen tres vegades aquest Gamós. Jo crec que degueren donar peu an aqueixa cansó les expressions del *Gloria in excelsis* de la Missa: *Glorifi-camus te, gratias agimus tibi*, i llavò aquell verset preliminar del *Prefaci*, que diu *Gratias a-GAMUS Domino Deo nostro.*

Ja's sab que la mane, a antiga de pronunciar el llatí donava a la u àtona un sò ben acostat a la o; i així veim que la gent, en lloc de dir *Sanctus* i *Corpus*, diu: *toquen SANTOS i el CORPOS.* Així se pot explicar lo que diu aqueixa cansó.

1 Les me va dir la meua cunyada Magdalena Durán i Ordinas que les hi mostraren i les aprengué de cor quant era al'lotona.

molt desfigurad, que no'l coneixia!—*Maria Santíssima, per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor.*

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia,
plena d'amor,
enceneu lo meu cor
de vostron dolor.*

IV.

La quarta espasa de dolor: ès com Maria Santíssima anava amb companyia de l'apòstol St. Juan per les plasses i carrers de Jerusalem. Troben algunes piadoses dones, i amargament els-e digué:—Bones dones, ¿de què plorau? ¿No m'hauríeu vist mon fill?—¿Qui és vostron fill?—Un jove ros i blanc com la neu!—Un, senyora, n'és passat. No creim que sia fill vostro; massa està desfigurad. Si'n voleu veure semblansa, aquest vel el du estampat. Maria Santíssima va girar els ulls an aquell vel, i els-e va dir:—¡O bones dones! ¡La cara de mon Fill! Heu aixugada la cara de la persona de mon Fill!

—Maria Santíssima per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor.

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia,
plena d'amor,
enceneu lo meu cor
de vostron dolor.*

V.

La quinta espasa de dolor: ès com Maria Santíssima anava per les plasses i carrers de Jerusalem en companyia de l'apòstol St. Juan. Troben p'en-terra alguns flocs de cabells i algunes gotes de sanc. Maria Santíssima va dir:—Això serà senya de la persona de mon Fill! Al cap d'un instant senten un sò de trompeta, i se toparen les dues vistes divinals de Mare a Fill i de Fill a Mare.

—Maria Santíssima per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor.

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia,
plena d'amor,
enceneu lo meu cor
de vostron dolor.*

VI.

La sisena espasa de dolor: ès com Maria Santíssima anava en companyia de son Fill. Va caure son Fill del costat de sa Mare. Los morros romputs, la boca plena de sanc. Maria Santíssima per l'amor que li tenia, li volia donar la mà, i un malaít d'aquells li va dir:—Anau mala dona! Si l'haguésseu criat bé, ara que'l teniu nodrit, no l'hauríeu maltractat! Com el Bon Jesús va sentir de les seues propies oreies aquelles paraules tan injurioses, se va aixecar així com va porer, i va arribar fins a la onzena Estació. Enclavaren mon Deu i Senyor. Los forats que havien fets los fusters, no bastaven per les cordes que estiraven aquell sagrat còs de Cristo nostro Senyor. Maria Santíssima va dir:—O bons homos! i ¿encara no estau associats de la persona de mon Fill? que us hi tornau a llansades!

—Maria Santíssima, per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor.

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia!
plena d'amor,*

*enceneu lo meu cor
de vostron dolor!*

VII.

La setena espasa de dolor: ès com Maria Santíssima estava an el peu de la creu, esperant que li devallassen son Fill. Le hi posaren damunt la seua falda i brassos. Maria Santíssima el se mirava.—O fill meu dols i amat! lo cap teniu coronat d'una corona d'espines; los peus foradats; los costats de sanc vermeis; tantes de bufetades que vos han dades! No pareixeu aquell que èreu. Debades sou el Senyor de tot lo mon... No tenim roba per a cobrir-vos ni terra per soterrar-vos.—Sortiren Jusep i Nicodemus:—Maria, no temeu! tenim roba per cubrir-lo i un sepulcre nou per soterrar-lo. Maria! Mare de Gracial fins ara sou estada viuda del gran Patriarcar Sant Jusep i ara ho sereu de la persona de vostron Fill.

—Maria Santíssima per aquella pena i dolor que tenguéreu, vos demanam i vos suplicam un vertader dolor a nostron cor.

*Em pesa d'haver pecat!
Senyor, tengau pietat!
misericòrdia, Senyor!
Salve, Maria,
plena de gracia,
plena d'amor,
enceneu lo meu cor
de vostron dolor.*

Oferiment.

Reina de cels i terra i Mare nostra afligida i desconsolada en la mort cara de vostron Fill! com indigna esclava vostra, m'agrat d'oferir-vos aquests set *Dolors* vostros tan greus, demanant-vos i suplicant-vos que me concediguen gracies i favors: homildat en les afrontes, paciència en los treballs, una mort regoneguda, per porer d'aquesta manera estar amb vos i amb vostron Fill preciós per tota una eternidat an el cel. Amèn. Per això, Puríssima Senyora i Mare nostra amatíssima, vos direm una Salve, així, com vos canten i enamoren los àngels del cel. *Deu Vos Salve Reina i Mare de Misericòrdia.*

D.

Presca del Bon Jesús dins l'Hort de Getsemani

Se veu que també hi devia haver una glosada sobre això. Ho indiquen es bossins que encara en vaig trobar devers l'any 1880, i que les pos aquí tal com figuren dins les meues llibretes.

Sobra sa besada de Judes hi ha dues cansons, una que la diu Judes i s'altra el Bon Jesús. Velestaquí:

—¿De què estau tan trist mon Mestre?
¿de què estau tan ansiós?
puís sabeu per cosa certa
que venc a consolar-vos.

I el Bon Jesús li respònd an aquella mala ànima.

—No vens tu per consolar-me
ni per fer-me oració!
Tu vens per a condemnar-me
i a mi gran pena donar-me.
Vetassi la intenció.

A-les-hores el Bon Jesús se gira an aquell avalot de caps-esflorats que Judes menava per posar-li ses mans damunt, i les diu:

—¡O bons homos! ¿què cercau
a tal hora de la nit?

I aquells responen:

—Cercam un Deu infinit!

I el Bon Jesús les diu:

—Jo som el Deu que cercau!

I ja no hi ha pus gloses d'això.

E.

Sa negació de St. Pere.

També n'hi hauria una de glosada sobre aquesta feta tan aborronadora des Príncep d'ets Apòstols. Sols en vaig porer aglapir una estrofa des comensament, que diu:

Feren gran foc al carrer
amb molta de violència;
per la seua providència
Sant Pere hi comparagué.

F.

La Mare de Deu i l'apòstol St. Juan

Vetassí els bossins que vaig porer trobar sobre aqueix pas dolorosíssim de quant la Mare de Deu amb l'apòstol St. Juan corrien per dins Jerusalem a veure que era estat del Bon Jesús.

L'apòstol St. Juan, veient el Bon Jesús en poder d'ets escribes i fariseus i maltractat d'una manera tan feresta, se'n va a contar-ho a la Mare de Deu; i diu sa cansó,

La Verge, com sent allò,
tot d'una cau esmortida.

I l'apòstol St. Juan li diu:

—Aixecau-vos, Mare mia.
Anirem a cercar-lo.

La Verge prest s'aixecà
feta una mar de dolors;
ja foren partits tots dos,
sens poré el plors amagar.

Quant foren dins la Ciutat,
sentiren forta remor;
llavò voltaren cantó
i varen veure un flotó
de dones molt alsurat.

La Mare de Deu tengué coratge d'acostar-s'hi i de demanar:

—¿No n'hauríeu vist Jesús,
un homo molt ben carat?
Respònd una bona dona:
—Senyora, un n'és passat.
No crec que sia fill vostro;
massa està desfigurad.
De pietat que m'ha feta,
amb aquest vel l'he aixugat.

Aquí sa glosada queda rompuda i després vé això altre que diu la Mare de Deu a St. Juan:

—¡Si encara el trobàvem viu!
'rribarem a la posada,
anirem a ca'l fuster,
la creu si n'està acabada

Se'n van a ca'l fuster i diu la Mare de Deu:

—O fuster, lo bon fuster!
¿que és acabada la creu?

I el fuster respònd:

—¡O bona dona! correu!
si viu veure-lo voleu
a Jesús de Nazaret!

I aquí acaba de tot sa glosada, i és una llástima perque és segur que hi devia haver incidents interessantíssims, si hem de jutgar p'es bossins que'n queden.

(Seguirá).

Secció local

Demà es sa festa de la Mare de Deu de la Rosa, que's farà an es *Convent* de St. Vicens Ferrer amb gran solemnidad, i hi haurá *Rogativa* demanant algo ja que mos fa tanta i tanta de falta amb tant d'aixut com e-hi ha per tot arreu. De sa missa d'auba fins que surta sa processó e-hi haurá Rosari públic sempre. Tots es feels haurien de combregar per contribuir a donar més forsa a sa Rogativa, i seria molt del cas que's pares i mares menassen a combregar amb ells es sens fiis i fiies tota vegada que Deu s'escolta més ses oracions dels cors tenres i innocents. I a sa processó també es cosa de que hi vaja tothom, no a veure-la passar, asseguts a cadires, sino anarhi a fer caramull, ets homos davant davant ses dones; darrera darrera i fer-ho de tot per pregar a Deu de bon de veres que s'apiadi de noltros i des nostros bestiars i des nostros camps i mos fassa la gracia d'una bona saó si convé. Amèn.

Dissapte arribá es novell Jutge de 1.ª Instancia de Manacor D. Ferrán Vara, en lloc de D. Jusep Fernandez Orbeta, que se'n aná molt obsequiat de la gent per lo bé que se'n era desfet des càrrec de Jutge. Es Jutge novell pareix que vé precedit de bona fama també. Amèn que mos surti un Jutge de primera bona. Li enviam s'homenatge des nostro respecte i consideració i sa més coral benvinguda.

Segons contem, sa font que vé de So'n Mas ja fa es fluixos. un s'escarrufa sols de pensar lo que pot succeir si no arriba a fer una bona saó. ¿Com beurem, Deu meu? ¡Senyor Deu nostro, pietad, misericòrdia!

Sa festa que hi va haver diumenge passat a l'església de la Santa familia, va anar de lo millor, i resultá devotíssima.